

[Chr. Christiansen.]

og erhvervsmæssige Problemer, der er raadende i vort Land.

Naar man saa dertil kan føje, at der i Radioen gives netop en alsidig Fremstilling gennem Udsendelserne ved, at de forskellige Repræsentanter for Erhvervsgrenene faar Lov at komme til Mikrofonen og faar Lejlighed til at gøre deres Bemærkninger, kan der efter min Mening ikke være nogen rimelig Grund til at rejse Kritik over for Radioen i Anledning af den Bog, der er udgivet. Jeg finder Anledning til at gentage min Anerkendelse af den smukke Indsats, som Statsradiofonien paa dette Felt har gjort i de sidste to Sæsoner.

Jeg vil dernæst gerne fremsætte et Par Bemærkninger vedrørende Biblioteker og Forfattere. Efter min Mening kan der ikke herske nogen Tvivl om, at alle, der interesserer sig for og arbejder med det kulturelle Arbejde, meget maa ønske, at den danske Forfatterstand faar de bedst mulige Vilkaar at leve under. Efter min Mening er det Beløb, som Staten yder til Forfatterne, alt for ringe, hvad der ogsaa flere Gange er givet Udtryk for i dette høje Ting, naar vi har behandlet Finansloven. Heller ikke i det Finanslovsforslag, der foreligger, er der sket væsentlige Ændringer af de Beløb, som er tilkendt Forfatterne. I Finanslovens § 21, VIII, findes der et Par Konti, som indeholder disse Beløb til Forfatterne. De udgjorde i 1941—42 67 200 Kr., og de vil, saa vidt jeg kan se, paa indeværende Finanslov blive 74 500 Kr. Dernæst er der en mindre Konto b, som rummer et Beløb paa ca. 18 000 Kr. Disse Beløb har nærmest staaet paa samme Stade gennem de senere Aar. Der er ikke sket andre Ændringer, end at naar nogle af Forfatterne er gaaet bort, er der kommet andre i Stedet, men Beløbene har i Realiteten samme Højde. Maa jeg dertil føje, at der ydes hvert Aar noget, man kalder Foraarsunderstøttelser, til et Beløb af 4 500 Kr.

Man vil saaledes se, at det hele knap og nap kan blive 100 000 Kr. om Aaret. Jeg finder Anledning til at fremhæve, at dette Beløb burde forhøjes, og jeg synes, det vilde være rimeligt over for Forfatterne, om dette Beløb fik en Forhøjelse til 200 000 Kr. Det er muligt, at de Uddelingsprincipper, som er gældende for Pengenes Fordeling til Forfatterne, skulde ændres, og maaske burde Undervisningsministeriet ogsaa have et andet raadgivende Udvalg til at gøre Indstillinger om Beløbnes Uddeling. Angaaende disse to Punkter vil jeg sige, at jeg synes, det vilde være rimeligt,

om man forhandlede sig til Rette med Forfatterne, saaledes at disse Ting kom i Orden.

Hvad jeg derimod gerne vil advare meget stærkt imod, er, at dette Spørgsmaal om Forbedring af Vilkaarene for Forfatterne knyttes til vore Biblioteker, da jeg er af den Mening, at det enten vil betyde en Forringelse af Bibliotekernes Arbejdsvilkaar eller vil fastslaa Bibliotekernes Pligt til paa en eller anden Maade at yde en Laanerafgift eller begge Dele. Jeg vil gerne her sige, at selv den mindste Laanerafgift kan komme til at betyde, at Bibliotekerne mister nogle af de Laanere, som de samfundsmæssigt set meget nødtigt skulde undvære. Dernæst, at en lille Laanerafgift altid vil have i sig en ubehagelig Tendens til at stige, hvad netop Uenigheden i Forfatterkredse i Øjeblikket er et talende Vidnesbyrd om. For øvrigt kender jeg intet Land, hvor det er anerkendt, at Forfatterne skal have Afgift eller Erstatning, fordi deres Bøger udlaanes gennem offentlige Biblioteker. Spørgsmaalet har ganske rigtigt været rejst i Sverige, men saa vidt mig bekendt har man fra de folkelige Bevægelser Side afvist enhver Plan i denne Retning. Efter min Mening bør det fremhæves, at Bibliotekerne ikke er noget Erhvervsforetagende, men offentlige Institutioner, der har faaet paalagt en samfundsmæssig Op-gave. Derfor maa jeg henstille, at der søges andre Veje til Løsning af Problemet Forfatternes daarlige Vilkaar, saaledes at Biblioteksarbejdet ikke bliver berørt.

Vore Biblioteker udretter ikke mindst i dette Øjeblik et meget betydningsfuldt Arbejde, ja, saa betydningsfuldt, at de egentlig fortjente at faa forøgede Midler til deres Raadighed for at kunne udbygge og forbedre deres Virksomhed. Der er Grund til at fremhæve, at Bibliotekerne er et uundværligt Grundlag for det meget omfangsrige frie, folkelige Kulturarbejde, som foregaar i hver By og hvert Sogn Landet over, og dertil kommer jo den Rolle, som Biblioteksudlaanene spiller for den enkelte Persons Udvikling, og det gælder baade i de store Byer og paa Landet.

Endvidere vil jeg gerne præcisere det Synspunkt, at Forfatternes nærmeste Arbejdsgivere maa være Forlæggerne, og derfor burde der her sættes ind fra Forfatternes Side, hvad der efter min Mening kunde være god Grund til. De Vilkaar, som mange Forfattere indgaar paa ved Udgivelse af deres Bøger, ser oftest højst mærkelige ud.

Ved Danmarks Biblioteksforenings Aarsmøde i Sommer i Kolding raadede der en kraftig Stemning imod, at Bibliotekerne blev